

Assignatura-Codi

|                                 |       |
|---------------------------------|-------|
| Història del Pensament Econòmic | 25078 |
|---------------------------------|-------|

|               |       |               |
|---------------|-------|---------------|
| Curs acadèmic | Cicle | Quadrimestre  |
| 1998/99       | 1 o 2 | octubre-gener |

|        |             |         |                 |
|--------|-------------|---------|-----------------|
| Grup/s | Professors  | Despatx | Telèfon Despatx |
| 01     | Lluís Barbé | B3-114  | 581.1201        |
| 51     | " "         | " "     | " "             |
|        |             |         |                 |

## PROGRAMA

### DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

Escoles de pensament: clàssica, neoclàssica, institucionalista, keynesiana i corrents actuals.

### OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

El curs es compon de dues parts (no consecutives), una de caràcter general i l'altra de caràcter més monogràfic. A la primera, es tracta d'introduir cada escola de pensament i la seva contribució als paradigmes de la Ciència Econòmica: l'Economia Política clàssica i la seva variant marxista, el marginalisme, l'escola institucionalista, el keynesianisme, els corrents contemporanis. *A la segona, s'aprofundeix en l'obra i mètode d'algun autor de primera magnitud o es tria algun tema específic d'ampli interès i se segueixen les successives formulacions al llarg de la Història del Pensament Econòmic.*

### PREREQUISITS

No n'hi ha. En tot cas, es recomana com a lectura prèvia *Historia de la Economía*, de J.K. Galbraith, Ed. Ariel.

### METODOLOGIA

La brevetat del curs impedeix que es pugui dedicar temps de classes a exposicions individuals dels estudiants o a exigir la presentació obligatòria de treballs específics. La classe magistral queda doncs com a eina fonamental del curs. Tot i això, el professor resta a disposició dels estudiants, especialment els de segon cicle, que vulguin enfocar un treball d'història del pensament econòmic o, simplement, vulguin afegir un apartat d'aquest caire en qualsevol treball d'altres assignatures. Si s'escau, per a algun tema pot convidar-se a algun professor especialista.

## TEMARI DETALLAT DELS CONTINGUTS

### **HISTÒRIA DEL PENSAMENT ECONÒMIC**

#### **PROLEGÒMENS**

1. Objecte del curs. Evolució dels conceptes a la Ciència Econòmica. Les grans escoles de pensament econòmic. El mètode a la Ciència Econòmica. G. I; Bb(1). I, II; Bb(3). 1, 2.
2. L'escola de Salamanca. El mercantilisme. La fisiocràcia: Quesnay, Turgot. Pre-clàssics: Law i Cantillon. Bb(1). XXII, IV; Bb(3). 21, 4.

#### **L'ESCOLA CLÀSSICA.**

#### **PRESENTACIÓ D'AUTORS**

3. L'època: El pas del feudalisme al capitalisme. La incipient Revolució Industrial. Breus apunts sobre Adam Smith, T.R. Malthus, David Ricardo, J. Stuart Mill i Karl Marx G. II a XI; R. (1)-II; Bb(1). IV a VIII; Bb(3). 4 a 8.

#### **ALGUNS TEMES RELLEVANTS D'ANÀLISI**

#### **SISTEMES ECONÒMICS**

4. Elements bàsics. Teories de Smith i Marx sobre el paper i l'evolució dels sistemes: El materialisme històric. G. XII; Bb(1). IX, Bb(3). 9. L. 2.
5. Origen, evolució i fi del capitalisme segons Marx: Trets del capitalisme. L'origen de l'excedent. Evolució del sistema capitalista. Bb(1). X; Bb(3). 10.

#### **LA TEORIA DEL VALOR**

6. Valor en ús i valor en canvi. El mesurament del valor en canvi. Sistemes d'intercanvi. Preu i mesura del valor. Preu nominal i preu real. La solució de Smith: El valor treball-adquirible. La mercaderia patró de Ricardo. Els índexs de preus. Bb(1). XIII, XVI; Bb(3). 13, 14.
7. La regulació del valor en canvi. El curt termini: El preu de mercat. L'oferta i la demanda factible. El llarg termini: El preu natural. Preus de producció i valors treball-incorporat de Ricardo i de Marx. El problema de la transformació de valors en preus. Bb(1). XIV, XV; Bb(3). 15.
8. El valor en ús dels clàssics: El valor moral dels Bernoulli. Paradoxa de St. Petersburg. Desenvolupaments moderns: Apostes de Ramsey. Utilitat de von Neuman & Morgenstern. Teoria de la decisió. Teoria dels jocs. Bb(1). XVII; Bb(3). 16.

## LA TEORIA DE LA HISENDA PÚBLICA

9. Els ingressos i les despeses de l'Estat. El pressupost de l'Estat. L'origen i la naturalesa dels ingressos. El caràcter de les despeses públiques. Bb(1). XVIII; Bb(3). 17. L. 23.
10. Els desequilibris entre ingressos i despeses públiques. Conclusions que es desprenen dels clàssics. Els impostos progressius i regressius. Bb(1). XIX; Bb(3). 18.

## LA TEORIA PURA DEL COMERÇ INTERNACIONAL

11. Els guanys de comerç: Avantatge absolut de Smith vs. avantatge relatiu de Ricardo. El cost d'oportunitat. Els arguments proteccionistes. La balança de pagaments. Bb(1). XX; Bb(3)., 19; L. 1, 22, 32.

## L'ESCOLA NEOCLÀSSICA.

### PRESENTACIÓ D'AUTORS

12. L'època: El capitalisme consolidat de l'era victoriana. Els vents utilitaristes. Trets de l'Escola Neoclàssica. Breus apunts sobre Stanley Jevons, Léon Walras, Francis Ysidro Edgeworth i Alfred Marshall. Bb(2). I a IV; Bb(3). 23 a 26; R (1)-III.

## UN TEMA FRUSTRANT D'ANÀLISI NEOCLÀSSICA

### LA TEORIA DEL BENESTAR

13. Les tres etapes de la Teoria del Benestar. 1ª) *L'Economia del Benestar* de Pigou. Benestar, justícia social i distribució de la riquesa. El millor tipus de mercat. Producte privat i producte social: economies i diseconomies externes. Anàlisi cost-benefici. Les condicions d'optimització del benestar social de Bergson: Frontera de possibilitats de producció i funcions de benestar social. Béns públics. Bb(2). XIII; Bb(3). 35; L. 1.
14. 2ª) La "Nova Economia del Benestar". La comparació en termes del criteri de Pareto. Els principis de compensació. 3ª) Economia axiomàtica del Benestar: El teorema d'impossibilitat d'Arrow. La teoria de l'elecció social. Crítica i vigència de l'Economia del Benestar: El debat sobre el socialisme. L'empresa i el benestar. Bb(2). XIV; Bb(3). 36.

## LES TEORIES DE KEYNES, VEBLÉN I SCHUMPETER I LA CONSTRUCCIÓ DE L'ECONOMIA CONTEMPORÀNIA

### PRESENTACIÓ D'AUTORS I TEMES

15. L'època: La gran depressió dels anys 30. L'escola institucionalista americana: De Thorstein B. Veblen a John K. Galbraith. John Maynard Keynes: De *Les conseqüències econòmiques de la pau* a *La teoria general de l'ocupació, l'interès i el diner*. Joseph A. Schumpeter: *La teoria del desenvolupament econòmic* i l'estudi dels cicles. El pas del capitalisme al socialisme. Història de l'anàlisi econòmica. Bb(2). XV, XVI; Bb(3). 37, 38; R (1)-III; G. XV a XXI.
16. L'època: Els darrers 50 anys. Els grans corrents contemporanis: El ventall des dels ultraliberals als radicals: Radicals marxistes, post-keynesians, sraffians, "keynesians" de

la síntesi neoclàssica, monetaristes, nous clàssics i altres posicions sobre la Macroeconomia. *El debat entre els dos Cambridges sobre el capital*. Von Neumann i Morgenstern: la teoria de jocs com a eina. L'equilibri general d'Arrow-Debreu. L'estat actual de la Ciència Econòmica i visions de futur. Els propers 50 anys. Bb(2). XXIII; Bb(3). 45.

## CALENDARI APROXIMAT

El calendari acadèmic preveu un nombre total de 24 classes abans de Nadal. Cada grup de quatre temes ocuparà, doncs, una mitjana de sis classes. Això permetrà que les classes sobre Història del Pensament Econòmic acabin abans de les vacances de Nadal i que es puguin dedicar les setmanes lectives del mes de gener a classes i tutories de repàs i de pràctiques.

## BIBLIOGRAFIA BÀSICA I COMPLEMENTÀRIA

### Bàsica

Bb(1). = L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, I. L'Escola Clàssica*, S.Publ.UAB.

Bb(2). = L. Barbé, *Curs d'Introducció a l'Economia, II. L'Escola Neoclàssica, Keynes i Schumpeter*, S.Publ. UAB; o bé la seva versió castellana:

Bb(3). = L. Barbé, *El curso de la Economía*, Ed. Ariel./S.Publ. UAB.

### Complementària

G. = J.K. Galbraith, *Historia de la Economía*, Ed. Ariel.

L. = R.G. Lipsey & C. Harbury, *Principis d'Economia*, Ed. Vicens Vives.

R. = J. Robinson & J. Eatwell, *Introducción a la Economía Moderna*, F. Cultura Ec.

### Additional emprada pel professor

- Ernesto Screpanti i Stefano Zamagni, *Panorama de historia del pensamiento económico*, Ed. Ariel, 1997.
- Joseph A. Schumpeter, *Historia del Análisis Económico*, Ed. Ariel, 1994.
- Mark Blaug, *Teoría económica en retrospectiva*, Fondo Cultura Económica España, 1985.
- Robert B. Ekelund, Jr., i Robert F. Hébert. *Historia de la Teoría Económica y de su método*, MacGraw Hill, 1992.
- E. K. Hunt, *History of Economic Thought. A Critical Perspective*, Wadsworth, 1979.

Al final de cada tema es donen referències dels capítols de cada text en els que, de mode alternatiu o complementari, cal treballar per dominar-lo.

## NORMES D'EXAMEN I AVALUACIONS

L'avaluació del grau de domini dels diversos temes per part de cada estudiant es farà mitjançant un examen final escrit. L'avaluació d'eventuals treballs tindrà caràcter subsidiari. A l'examen final es permetrà que l'estudiant es consideri com a NO PRESENTAT, si es retira dins del primer quart

d'hora.

#### HORES TUTORIES

| PROFESSOR   | HORARI TUTORIES           |
|-------------|---------------------------|
| Lluís Barbé | Dilluns: 16,00 a 17,30 h. |
|             | (Concertar cita prèvia)   |
|             |                           |